

Πώς η Παρθένος δείχνει στον κάθε άνθρωπο να γίνει ναός του Θεού

/ Γνώμες

Τα ίδια περίπου αλλά με διαφορετικό τρόπο τονίζονται και στο επόμενο τροπάριο της Α΄ Ωδής του Κανόνος:

«Ὡδαῖς ἀνυμνήσωμεν, τῆς Θεοτόκου, τὴν ἔνδοξον πρόοδον·

τῷ Ναῷ γὰρ σήμερον, ὡς καὶ ναὸς τοῦ Θεοῦ,

προσφέρεται προφητικῶς, δῶρον πολύτιμον».

- Γράφει ο Μιχάλης Κουτσός, Φιλολόγος – Συγγραφέας 16 Νοεμβρίου 2023

Σε ελεύθερη απόδοση

Με ψαλμούς ας ανυμνήσουμε την ένδοξη είσοδο της [Θεοτόκου](#),

γιατί σήμερα πραγματοποιείται η προφητεία ότι ένας ναός του Θεού

(η Παναγία) προσφέρεται σε έναν άλλο Ναό ως ένα πολύτιμο δώρο.

Εδώ το επιπλέον στοιχείο που τονίζει ο υμνογράφος είναι ότι αυτή η είσοδος προαναγγέλθηκε από τους προφήτες και αποτελεί ένα πολύτιμο δώρο όχι μόνο στο Θεό, για να επιτελέσει το Θείο του Σχέδιο, αλλά κυρίως στους ανθρώπους, γιατί γίνεται η έναρξη της σωτηρίας του ανθρώπου.

γ' Ωδή Κανόνος εορτής

«Νυμφοστόλος σήμερον έδειχθη, τερπνός τῆς Παρθένου ὁ ναός,

καὶ θάλαμος δεχόμενος, τὴν ἔμψυχον παστάδα Θεοῦ,

τὴν καθαρὰν καὶ ἁμωμον, καὶ λαμπροτέραν πάσης κτίσεω»ς.

Απλή σύνταξη

«ὁ ναός τῆς Παρθένου έδειχθη σήμερον νυμφοστόλος, τερπνός

καὶ θάλαμος δεχόμενος τὴν ἔμψυχον παστάδα Θεοῦ,

τὴν καθαρὰν καὶ ἁμωμον καὶ λαμπροτέραν πάσης κτίσεως».

Μετάφραση

Ο ναός της Παρθένου (η Παναγία) αναδείχθηκε νυμφικός θάλαμος νυμφοστολισμένος και χαρούμενος, που δέχθηκε την νύφη του Θεού,

την καθαρή, την αψεγάδιαστη και την πιο λαμπρή από όλη την κτίση.

Ερμηνεία

Ο υμνογράφος τονίζει στο τροπάριο αυτό ότι η Παρθένος Μαρία έγινε η νυμφοστολισμένη παστάδα (νύφη, νυφικός θάλαμος), για τον Νυμφίο Χριστό. Η Παναγία, αγνή, καθαρή και αμόλυντη είναι η νύφη του Χριστού όχι μόνο η μητέρα του. Ακόμη και τώρα επικρατεί η συνήθεια να στολίζουν το νυφικό κρεβάτι πριν από τον γάμο και να τραγουδούν τραγούδια σχετικά με την «ευτεκνία» του νέου ζεύγους. Η λέξη «παστάς» είναι πλουσιότατη σε εκκλησιαστικούς συμβολισμούς και χρησιμοποιείται από την υμνογραφία σε πολλές περιπτώσεις. Αυτή η νύμφη το Χριστού είναι η αγνή και αμόλυντος Παρθένος, η οποία αναδείχτηκε:

«ὡς πλατυτέρα των ουρανῶν, τιμιωτέρα των Χερουβὶμ και ενδοξοτέρα ασυγκρίτως των Σεραφείμ».

«Τῶν Χερουβὶμ ὑπερτέρα, τῶν Σεραφὶμ ἄνωτέρα, καὶ πλατυτέρα οὐρανῶν, ἀνεδείχθης Παρθένε, ὡς τὸν ἀχώρητον παντί, ἐν μήτρᾳ χωρήσασα Θεὸν ἡμῶν, καὶ τεκοῦσα ἀφράστως, ὃν δυσώπει, ἐκτενῶς ὑπὲρ ἡμῶν.(Μεγαλυνάριο).

Η Θεοτόκος είναι η περισσότερο πολυύμνητος, όπως το βλέπουμε και στον Ακάθιστο Ύμνο. Το ίδιο και στο παρακάτω τροπάριο:

«Χαῖρε ἡ τῆς χάριτος πηγὴ, Χαῖρε ἡ κλῖμαξ καὶ πύλη οὐράνιος.

Χαῖρε ἡ λυχνία, καὶ στάμνος χρυσή, καὶ ὄρος ἀλατόμητον,

ἡ τὸν ζωοδότην, Χριστὸν τῷ κόσμῳ κυήσασα.

Οι ύμνοι προς την Υπεραγία Θεοτόκο δεν έχουν τέλος, αφού στο τέλος των Ωδών και των Κανόνων με το «και νυν και αεί» ανυμνείται η Παρθένος Θεοτόκος, όπως στο συγκεκριμένο τροπάριο:

Καὶ νῦν...Θεοτοκίον

Χαῖρε θρόνε πυρίμορφε τοῦ Θεοῦ· Χαῖρε Κόρη καθέδρα βασιλική,

κλίνη πορφυρόστρωτε, χρυσοπόρφυρε θάλαμε, χλαμὺς ἀλουργόχροε, τιμαλφέστατον τέμενος, ἀστραπηφόρον ἄρμα, λυχνία πολύφωτε·

Χαῖρε Θεοτόκε, δωδεκάτειχε πόλις, καὶ πύλη χρυσήλατε,

καὶ παστὰς ἀγλαόμορφε, ἀγλαόχρυσε τράπεζα, θεοκόσμητον σκὴνωμα· Χαῖρε ἔνδοξε Νύμφη ἡλιοστάλακτε· Χαῖρε μόνη ψυχῆς μου εὐπρέπεια.

Ο Χριστός είναι ο Νυμφίος της Εκκλησίας, όπως αναφέρεται στην παραβολή των Δέκα Παρθένων «ἵνα, ὡς αἱ φρόνιμοι τοῦ Κυρίου παρθένοι ἔτοιμοι εἰσέλθωμεν συν

αὐτῷ εἰς τοὺς γάμους».. Ανάλογα και στην Μεγάλη Εβδομάδα ψάλλουμε: «Τὸν νυμφῶνα σου βλέπω, Σωτὴρ μου, κεκοσμημένον καὶ ἔνδυμα οὐκ ἔχω, ἵνα εἰσέλθω ἐν αὐτῷ· (και ικετεύει:) λάμπρυνόν μου τὴν στολὴν τῆς ψυχῆς, φωτοδότα, καὶ σῶσόν με» (Ἑξαποστειλάριον). Στον Ακάθιστο Ὑμνο ακούμε «παστάς του Λόγου αμόλυντε, αἰτία τῆς τῶν πάντων θεώσεως, χαῖρε πανάχραντε...» Στους γάμους του Χριστοῦ με την Εκκλησία επιτελεῖται το μέγα μυστήριο της ἑνώσης Θεοῦ και ἀνθρώπου που ἐγίνε πρῶτα στην ολοκάθαρη μήτρα της Θεοτόκου και ἔτσι γεννήθηκε η νέα πλάση, η πνευματική ἀνακαίνιση της κτίσεως και του ἀνθρώπου, για να μπορεῖ να πορευθεῖ ο ἄνθρωπος προς την θέωση.

Ο ἄνθρωπος ναός του Θεοῦ

Ας προσέξουμε μερικές σκέψεις του Αγίου Ιουστίνου Πόποβιτς:

«Ο χριστιανός, ὅπως ο Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, εἶναι και αὐτός ναός του Θεοῦ, ὅπου ζει το Ἅγιο Πνεῦμα (Α΄ Κορ. 6, 19). Επομένως η ζωή του δεν πρέπει εἶναι τίποτε ἄλλο παρά μια συνεχὴ θεία λατρεία. Η ψυχὴ του εἶναι ἓνα ζωντανό εικονοστάσι. Οι σκέψεις, οι αἰσθήσεις, οι πράξεις του εἶναι τα καντήλια που καίνε μπροστά του. Οι ευαγγελικὲς του ἀρετὲς εἶναι χρυσὰ θυμιατήρια ἀπὸ τα ὁποῖα ἀναδύεται η ευωδία του Χριστοῦ.

Ο ναός του Θεοῦ παραμένει ναός ὅσο καιρὸ παραμένει «οἶκος προσευχῆς» (Ησ. 56, 7). Ο ἄνθρωπος πρωταρχικά πλάστηκε ἀπὸ το Θεὸ ως ναός του Θεοῦ. Ὅταν η λατρεία του Θεοῦ σταμάτησε, ἀρχισε η λατρεία του διαβόλου και ο ἄνθρωπος μεταβλήθηκε σε «σπήλαιον ληστῶν».

Ὅμως ο Κύριος ἀπὸ ἀγάπη στην ἀνθρωπότητα ἐγίνε ἄνθρωπος με στόχο να μεταμορφώσει τον ἄνθρωπο και να τον κάνει ναό του Θεοῦ για μια ἀκόμη φορά. Και ὄντως στο πρόσωπο του Θεανθρώπου Χριστοῦ, ο ἄνθρωπος ἐμφανίστηκε σαν ο τέλειος και πανάγιος ναός του Θεοῦ. Ἀπὸ τότε η Εκκλησία του Χριστοῦ δεν εἶναι τίποτε ἄλλο παρά το Θεανθρώπινο σῶμα του, ο ζωντανός ναός του Θεοῦ, ὅπου κάθε τι το ἀνθρώπινο ἔχει ζωὴ ἐπειδὴ υπηρετεῖ και λατρεύει ἀδιάκοπα το Θεό.

Ἀπὸ τότε κάθε ἄνθρωπος ἔχει τη δυνατότητα, με τη χάρη του Θεοῦ, να γίνε «ναός Θεοῦ», αν γίνε μέλος του θεανθρώπινου σώματος της Εκκλησίας του Χριστοῦ και αὐτὸ ἀρχίζει ἀπὸ το ἅγιο Βάπτισμα. Ο πνευματοφόρος Ἀπόστολος (ο Παῦλος) γράφει στους Κορινθίους: «οὐκ οἶδατε ὅτι το σῶμα ὑμῶν ναός του ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματος ἐστίν, οὐ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ: ...ὁμοίως γὰρ ναός Θεοῦ ἐστε ζώντος» (Α΄ Κορ. 6, 19 Β΄ Κορ. 6, 16). Αὐτόν τον ναό του Θεοῦ πρέπει να τον φυλάξουμε ἀμόλυντο, διότι «οὐκ οἶδατε ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; 3.17 εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ

θεοῦ ἅγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. (Κορινθ. Α΄3,16-17)

Άλλο τροπάριο της εορτής

Τὸ τοῦ Θεοῦ κατοικητήριον ἐν Ναῶ ἁγίῳ προσφέρεται,

ἡ Θεοτόκος Μαριάμ, τῇ σαρκὶ τριετίζουσα,

καὶ αὐτῆς λαμπαδουχοῦσαι, αἱ παρθένοι προτρέχουσιν.

Μετάφραση

Το κατοικητήριο του Θεού, η Θεοτόκος Μαριάμ,

προσφέρεται στον Άγιο Ναό μόλις τριών ετών σωματικά

και Παρθένες κρατώντας στα χέρια τους λαμπάδες

προπορεύονται μπροστά της.

Ερμηνεία

Η πομπή αυτή των νεαρών κοριτσιών που κρατούσαν λαμπάδες και προπορεύονταν της Παναγίας Παρθένου μας θυμίζει την πομπή των Παναθηναίων, που γινόταν την ημέρα των γενεθλίων της Αθηνάς, Με την ανατολή του ήλιου άρχιζε η λαμπαδηφορία, προκειμένου να μεταφερθεί η φλόγα από το άλσος του Ακάδημου έξω από την πόλη στο βωμό της Αθηνάς στην Ακρόπολη. Στη συνέχεια, όλος ο πληθυσμός συμμετείχε στη μεγάλη πομπή που ξεκινούσε από τον Κεραμεικό και κατέληγε στην Ακρόπολη, για να μεταφέρει το ιερό πέπλο που προοριζόταν για το ξόανο της Αθηνάς Πολιάδος καθώς και τις υπόλοιπες προσφορές για τη θεά. Ο πέπλος ήταν ένα μεγάλο τετράγωνο ύφασμα με παράσταση Γιγαντομαχίας, που ύφαιναν κάθε χρόνο οι εκλεκτές Αθηναίες παρθένες υπό την εποπτεία της ιέρειας της θεάς. Ο πέπλος μεταφερόταν στα χέρια και παραδιδόταν στους ιερείς που αναλάμβαναν να ντύσουν με αυτόν το άγαλμα της θεάς. Στην πομπή συμμετείχαν γυναίκες, έφιπποι νέοι, καθώς και άλλοι άντρες και γυναίκες ή νεαρά κορίτσια με υδρίες στον ώμο (υδριαφόροι). Η πομπή των Μεγάλων Παναθηναίων απεικονίστηκε στη ζωοφόρο του Παρθενώνα. Είναι μια τελετουργική πομπή, όπως η δική μας λιτανεία που γίνεται στη Χάρη της Παναγίας ή στη Χάρη άλλων αγίων.

Στην περίπτωση της Παναγίας η πομπή αποτελούνταν από τους γονείς της Παναγίας, Ιωακείμ και Άννα, από την Παναγία και από νέες παρθένες γυναίκες, που προπορεύονταν κρατώντας λαμπάδες στα χέρια τους. Η Παναγία είναι το προς θυσία λογικό πρόβατο, αγνό και άμωμο, για να αφιερωθεί στον Νυμφίο Χριστό. Παραστατικότερα περιγράφεται αυτή η πομπή από τον υμνογράφο: «Αἱ νεάνιδες

χαίρουσαι, καὶ λαμπάδας κατέχουσαι, τῆς λαμπάδος σήμερον προπορεύονται, τῆς νοητῆς καὶ εἰσάγουσιν αὐτὴν εἰς τὰ Ἅγια, τῶν Ἀγίων ἱερῶς προδηλοῦσαι τὴν μέλλουσαν αἴγλην ἄρρητον, ἐξ αὐτῆς ἀναλάμπειν καὶ φωτίσειν τοὺς ἐν σκότει καθημένους τῆς ἀγνοσίας ἐν Πνεύματι. Αἰξίως προσηνέχθη ὡς θεόδεκτον θῦμα καὶ ταύτης αἱ παρθένοι ταῖς ἀρεταῖς ἐγκοσμούμεναι ἔμπροσθεν, λαμπαδουχοῦσαι προσέφερον τῷ Θεῷ, ὥσπερ σκεῦος ἱερώτατον». Οἱ Παρθένες με τις λαμπάδες προπορεύονται τῆς Παναγίας, που εἶναι ἡ νοητὴ λαμπάδα ἡ ὁποία πρόκειται με τὴν ἄρρητη αἴγλη τῆς νὰ φωτίσει «τοὺς ἐν σκότει καθημένους» φωτισμένη ἀπὸ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Οἱ Παρθένες ἦταν στολισμένες με ἀρετές καὶ πρόσφεραν τὴν Παναγία ὡς θῦμα εὐπρόσδεκτο στὸ Θεό καὶ ὡς ἱερότατο σκεῦος, σκηνώμα. Ὁ υμνογράφος ἀναφωνεῖ: «Παρθένοι τὴν ἀγνήν, προπέμψατε Παρθένον, φαιδρῶς λαμπαδουχοῦσαι, εἰς Ἅγια Ἀγίων, ὡς Νύμφην τοῦ Παντάνακτος».

(Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=385471>)

(Συνεχίζεται)

Πηγή: [pemptousia.gr](http://www.pemptousia.gr)